

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«Неорганічна та аналітична хімія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність **202 Захист і карантин рослин**
Освітня програма «**Аграрні науки та продовольство**»
Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4,0
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Панчук Тамара Костянтинівна

panchukt@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1140>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Неорганічна та аналітична хімія» належить до базових загальноосвітніх предметів і забезпечує формування фундаменту знань та практичних навичок спеціаліста в агрономічній галузі, необхідних для вивчення професійно орієнтованих та спеціальних дисциплін. *Мета:* вивчення курсу неорганічної та аналітичної хімії є:

знання хімічної термінології, основних законів хімічної стехіометрії, класифікації і суті хімічних реакцій та основних типів хімічних речовин (оксидів, кислот, основ, солей); оволодіння знаннями про хімічні закони і закономірності хімічних перетворень (хімічна форма руху матерії) з орієнтацією на процеси, що відбуваються у навколишньому середовищі та формування навичок виконання хімічного експерименту, формуванні теоретичного та практичного рівня студентів, необхідного для освоєння спеціальних предметів, де використовується хімічний аналіз природних та штучних об'єктів.;

мати навички виконувати хімічні експерименти на рівні дослідів у пробірках;
вміти проводити якісний і кількісний аналіз неорганічних речовин.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з захисту і карантину рослин і застосовувати теоретичні знання та методи фітосанітарного моніторингу, огляду, аналізу, експертизи, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 2:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання (ПРН 4) ОП:

4. Володіти знаннями з фундаментальних розділів вищої математики, біофізики, хімії (аналітична, органічна, неорганічна, фізична і колоїдна), ботаніки і агрозоології в обсязі, необхідному для розуміння процесів зі спеціальності захист і карантин рослин.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Годин и (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 Основні поняття і закони хімії				
Тема 1. Вступ. Предмет і задачі неорганічної хімії. Основні стехіометричні закони. Роль хімії в сільсько-господарському виробництві	2/4	Знати: поняття, визначення та закони хімії; властивості неорганічних речовин та їх практичне застосування. Вміти: пояснювати хімічні явища; складати формули хімічних речовин та рівняння реакцій; самостійно систематизувати і застосовувати знання, користуючись навчальною і довідниковою літературою. Розуміти: роль хімії в раціональному використанні багатств і охорони природи.	Здача лабораторної роботи №1: поводження з хімічними сполуками; користування хімічним посудом та обладнанням в лабораторії неорганічної хімії; написання формул хімічних елементів та розв'язок хімічних рівнянь; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	30
Тема 2. Будова атомів хімічних елементів. Електронні формули	2/2	Знати: сучасні уявлення про будову атому та молекули; Вміти: пояснювати характеристики елементу на основі його будови; складати електронні та електронно-графічні формули атомів елементів. Аналізувати: валентні можливості і визначати ступені окиснення елементу в основному і збудженому стані. Застосовувати: валентні можливості для складання Гідроген- та Оксигенвмісних формул атомів елементів.	Здача лабораторної роботи №2: складання електронні та електронно-графічні формули атомів елементів; визначення валентних можливостей та ступенів окиснення атомів елементів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	20
Тема 3. Періодичний закон та періодична система Д.І. Менделєєва.	2/2	Знати: класифікацію хімічних елементів відповідно груп, підгруп і періодів періодичної системи Д. І. Менделєєва. Вміти: визначати максимальну і мінімальну валентність елементів відповідно їх знаходження в	Здача лабораторної роботи №2: пояснення особливостей структури періодичної системи і визначення періодичної зміни властивостей (на прикладах) для хімічних	

Періодичність зміни будови і властивостей елементів та їх сполук		таблиці періодичної системи елементів. Розрізняти: металічні, неметалічні і амфотерні елементи.	елементів головних і побічних підгруп; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 4. Хімічний зв'язок і будова молекул	2/2	Знати: Особливості виникнення кожного типу хімічного зв'язку між атомами; закономірності зміни хімічної активності простих і складних речовин з позицій їх будови, природи та особливостей хімічного зв'язку в них. Вміти: визначати тип хімічного зв'язку між елементами в сполуках;	Здача лабораторної роботи №2: пояснення відмінності виникнення хімічного зв'язку за різними типами; визначення ступеня іонності хімічного зв'язку з позицій методу валентних зв'язків; визначення типу хімічного зв'язку між елементами в сполуках; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
			Самостійна робота за модуль 1 (в.т.ч. в elearn).	20
			Написання тестів за модуль 1.	30
Розподіл оціночних балів за модуль 1				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 1				15
Модуль 2 Розчини. Властивості розчинів. Елементи хімічної кінетики. Рівновага в розчинах електролітів				
Тема 1. Хімічна кінетика і рівновага	2/0	Знати: основні закони хімічної кінетики та хімічної рівноваги; фактори, які впливають на швидкість хімічних реакцій; особливості зміщення хімічної рівноваги і принцип Ле-Шательє та рівноваги для гетерогенних систем. Розуміти: значення хімічної рівноваги у промисловості та в природі.		
Тема 2. Розчини та їх властивості	2/3	Знати: визначення для істинних, колоїдних розчинів та ін. дисперсних систем; якісні та кількісні характеристики розчинів. Вміти:	Здача лабораторної роботи №3: розв'язання розрахункових задач з використання різних способів вираження концентрації розчиненої речовини;	20

		розраховувати вміст розчиненої речовини за різними способами вираження концентрації.	виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 3. Розчини електролітів та їх дисоціація	2/3	Знати: основні положення теорії електролітичної дисоціації. Розрізняти: сильні і слабкі електроліти (кислоти, основи і солі). Вміти: складати рівняння реакцій з позицій теорії електролітичної дисоціації.	Здача лабораторної роботи №4: написання рівнянь реакцій з позицій теорії електролітичної дисоціації (в молекулярному, повному і скороченому іонному вигляді); виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	15
Тема 4. Протолітичні процеси (гідроліз солей).	2/3	Знати: поняття про іонний добуток води, рН розчину; особливості гідролізу солей за різними типами; кількісні характеристики - ступінь і константу гідролізу солей. Вміти: складати рівняння реакцій гідролізу солей різного типу.	Здача лабораторної роботи №5: написання рівнянь реакцій гідролізу солей за різним типом; визначення рН середовища розчину солі без написання рівняння реакції; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	15
			Самостійна робота за модуль 2 (в.т.ч. в elearn).	15
			Написання тестів за модуль 2.	35
Розподіл оціночних балів за модуль 2				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 2				15
Модуль 3. Основні типи хімічних реакцій, в тому числі зі зміною ступеня окислення елементів.				
Тема 1. Окисно-відновні реакції (ОВР).	2/2	Знати: особливості реакцій, що протікають із зміною ступеня окиснення елементів; класифікацію ОВР; типові окисники і відновники. Вміти: складати окисно-відновні реакції з продуктами і без продуктів реакцій.	Здача лабораторної роботи №6: виконання лабораторних дослідів характерних окисно-відновних реакцій; визначення окисника і відновника в реакції; складання електронного балансу і визначення коефіцієнтів для окисника і відновника; визначення коефіцієнтів для супутніх елементів і сполук;	25

			виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 2. Комплексні (координативні) сполуки	2/2	Знати: загальні поняття про координаційні сполуки; основні положення координаційної теорії А. Вернера; Вміти: розглядати будову, класифікацію та номенклатуру комплексних сполук; складати рівняння утворення і руйнування комплексних сполук; складати рівняння реакцій дисоціації комплексного іону та записувати вирази констант нестійкості і стійкості комплексних сполук.	Здача лабораторної роботи № 7: складання рівнянь утворення і руйнування комплексних сполук; складання рівнянь реакцій дисоціації комплексного іону; написання виразу констант нестійкості і стійкості комплексного іону; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	25
			Самостійна робота за модуль 3 (в.т.ч. в elearn).	20
			Написання тестів за модуль 3	30
Розподіл оціночних балів за модуль 3				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 3				10
Модуль 4. Хімія елементів головних та побічних підгруп на прикладі основних біогенних елементів.				
Тема 1. Елементи VII-А групи. Галогени.	2/2	Знати: загальну характеристику галогенів, їх поширеність у природі та добування; особливості хімічних властивостей простих речовин та сполук галогенів на прикладі Хлору; значення і застосування галогенів. Вміти: Складати окисно-відновні реакції за участю галогенів.	Здача лабораторної роботи № 8: складання рівнянь окисно-відновних реакцій за участю галогенів; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	25
Тема 2. Елементи VI-А групи. Халькогени.	2/2	Знати: загальну характеристику халькогенів, їх поширеність у природі та добування; властивості і застосування Оксигену і Сульфуру та їх сполук; одержання і хімічні властивості Сульфатної кислоти. Вміти: складати рівняння реакцій взаємодії сульфатної кислоти з металами.	Здача лабораторної роботи № 8: складання рівнянь окисно-відновних реакцій за участю халькогенів; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 3.	2/2	Знати:	Здача лабораторної роботи № 9:	25

Елементи V-A групи. Пніктоген и. Нітратна та фосфатна кислоти, фосфорні добрива		загальну характеристику елементів V-A групи, поширеність у природі та добування простих сполук - азоту (N ₂) та фосфору (P); одержання та хімічні властивості Нітрогену та Фосфору і їх сполук; хімічні властивості нітратної кислоти (концентрованої і розведеної); нітратні та фосфатні добрива. Вміти: складати рівняння реакцій за участю Нітрогену та Фосфору.	складання рівнянь окисно-відновних реакцій за участю елементів Нітрогену та Фосфору; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 4. Хімія сполук найважливіших біогенних металів. Загальні властивості біогенних металів. Їх властивості та застосування в с.г. як елементів життя	2/1	Знати: знаходження біометалів у періодичній системі Д.І.Менделєєва; особливості їх електронної будови та біологічної активності; фізичні та хімічні властивості лужних і лужноземельних металів (металів – макроелементів), перехідних металів (мікро – елементів). Вміти: складати рівняння реакцій за участю біогенних елементів.	Здача лабораторної роботи № 9: складання рівнянь окисно-відновних реакцій за участю біогенних елементів; виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
			Самостійна робота за модуль 4 (в.т.ч. в elearn).	20
			Написання тестів за модуль 4	30
Розподіл оціночних балів за модуль 4				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 4				10
Модуль 5. Аналітична хімія. Якісний аналіз.				
Тема 1. Предмет, завдання і методи якісного аналізу. Класифікація катіонів. Системи якісного	2/4	Знати: особливості і відмінності аналітичних реакцій, фактори, що впливають на аналітичну реакцію, типи реагентів (групові, селективні, специфічні); аналітичні класифікації катіонів; характерні реакції відкриття катіонів I аналітичної групи за аміачно-фосфатною класифікацією - NH ₄ ⁺ , Na ⁺ , K ⁺ ,	Здача лабораторної роботи № 10: виконання лабораторних дослідів; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	20

<p>аналізу катіонів: кислотнo-лужна, сульфідна, аміачно-фосфатна. Аналіз катіонів за аміачно-фосфатною схемою. Перша аналітична група катіонів: NH_4^+, Na^+, K^+. III аналітична група катіонів: Zn^{2+}, Cu^{2+}. IV аналітична група катіонів: Pb^{2+}.</p>		<p>III аналітичної групи катіонів: Zn^{2+}, Cu^{2+}, IV аналітичної групи катіонів: Pb^{2+}. Вміти: Виконувати характерні реакції катіонів.</p>		
<p>Тема 2. II аналітична група катіонів. Якісні реакції визначення та методи розділення катіонів 2-ї групи: Mg^{2+}, Ca^{2+}, Ba^{2+}, Sr^{2+}, Mn^{2+}, Fe^{2+}, Fe^{3+}, Al^{3+}. Систематичний хід аналізу суміші катіонів.</p>	2/4	<p>Знати: аналітичні реакції з груповим реагентом та характерні (якісні) реакції відкриття катіонів II аналітичної групи, особливості відкриття катіонів дробним і систематичним аналізом. Вміти: виконувати характерні реакції катіонів.</p>		
<p>Тема 3. Класифікація</p>	2/4	<p>Знати:</p>	<p>Здача лабораторної роботи № 11:</p>	<p>30</p>

аніонів за розчинністю солей Барію та Аргентуму. Аніони. Їх класифікація. Якісні реакції визначення аніонів: 1) SO_4^{2-} , SO_3^{2-} , CO_3^{2-} , PO_4^{3-} , 2) Cl^- , Br^- , I^- , 3) NO_2^- , NO_3^- , CH_3COO^- .		класифікацію аніонів, яка оснований на розчинності солей Ba^{+2} і Ag^+ ; якісні реакції визначення аніонів. Вміти: виконувати характерні реакції аніонів.	виконання лабораторних дослідів характерних реакцій аніонів; виконання експериментальних задач по визначенню невідомої речовини; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 4. Аналіз солей. Систематичний аналіз солі невідомого складу. Два експериментальних контрольних завдання на аналіз хімічних сполук (розчинні у воді солі).	2/4	Знати: систематичний аналіз солі невідомого складу. Вміти: виконувати характерні реакції катіонів і аніонів. Використовувати Навички відкриття катіонів і аніонів дробним і систематичним аналізом.		
			Самостійна робота за модуль 5 (в.т.ч. в elearn).	20
			Написання тестів за модуль 5	30
Розподіл оціночних балів за модуль 5				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 5				10
Модуль 6. Кількісний аналіз. Основні методи кількісного визначення вмісту компонентів у речовинах				
Тема 1. Основні поняття	2/3	Знати:	Здача лабораторної роботи № 12:	20

<p>кількісного аналізу. Способи та одиниці виразу концентрації реагентів. Техніка роботи у кількісному аналізі. Гравіметричний метод аналізу. Особливості розрахунків у методі гравіметрії</p>		<p>основні типи хімічної рівноваги в гетерогенній і гомогенній системах. Вміти: Виконувати розрахунки вмісту розчиненої речовини в розчині.</p>	<p>визначення і розрахування кристалізаційної води $\text{BaCl}_2 \cdot n\text{H}_2\text{O}$; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	
<p>Тема 2. Основні теоретичні і положення титриметрії та методу кислотно-основного титрування (методу нейтралізації).</p>	2/3	<p>Знати: основні терміни і положення кількісного титриметричного аналізу; класифікацію методів титриметричного аналізу і особливості методу нейтралізації; Вміти: виконувати титрування розчинів.</p>	<p>Здача лабораторної роботи № 13: визначення концентрації розчину луку та тимчасової твердості води методом нейтралізації; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	15
<p>Тема 3. Методи окисно-відновного титрування (редоксиметрія). Метод перманганатометрії. Метод</p>	2/3	<p>Знати: особливості окиснювально-відновного титрування; індикатори, які застосовуються в редоксиметрії; розчини в методі окисно-відновного титрування та можливості застосування редоксиметричних титрувань. Вміти: Виконувати титрування методами перманганатометрії і йодометрії.</p>	<p>Здача лабораторної роботи № 14: встановлення нормальності розчину солі Мора методом перманганатометрії; визначення вмісту Купруму (%) в мідному купоросі; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	15

йодометрії				
Тема 4. Методи комплексометрії в хімічному аналізі.	2/3	Знати: загальні положення комплексометрії (хелатометрії); класифікацію комплексометричних методів; індикатори методу комплексометрії. Вміти: Виконувати титрування методом комплексометрії.	Здача лабораторної роботи № 15: визначення нормальності розчину Кальцію нітрату і загальної твердості води методом комплексометричного титрування; виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	10
Тема 5. Аналітична хімія в захисті рослин.	1/2	Знати: хімічних засобів для захисту рослин; класифікацію пестицидів за хімічним складом. Вміти: прогнозувати застосування пестицидів у сільському господарстві.		
			Самостійна робота за модуль 6 (в.т.ч. в elearn).	10
			Написання тестів за модуль 6	30
Розподіл оціночних балів за модуль 6				100
Всього у загальній рейтинговій оцінці за модуль 6				10
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	

60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Карнаухов О.І., Копілевич В.А. та ін. Загальна хімія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. — За ред. В.А. Копілевича. — К.: Фенікс, 2005. — 840 с.
2. Копілевич В.А., Косматий В.С., Войтенко Л.В. та ін. Аналітична хімія для аграрних спеціальностей (хімічний аналіз): Посібник. – К.: НАУ, 2002, 2003, 2004. – 295 с.
3. Романова, Н. В. Загальна та неорганічна хімія : підручник / Н. В. Романова. – К. : Ірпінськ : Перун, 2002. – 480 с.
4. Алемасова А.С., Зайцев В.М. та ін. Аналітична хімія: підручник /під ред. Зайцева В.М. - Донецьк.: "Ноулідж", 2010. – 417 с.
5. Кириченко, В. І. Загальна хімія : навч. посібник / В. І. Кириченко. – К. : Вища шк., 2005. – 640 с.
6. Методична розробка до виконання лабораторного практикуму з дисципліни "Неорганічна та аналітична хімія" для студентів спеціальності 202 "Захист і карантин рослин"/В.А. Копілевич, Т.К. Панчук, Т.І. Ущапівська, О.О. Кравченко, Д.А. Савченко. - К.: "Експо-друк", 2020 - 354 с.
7. 11. Методична розробка до виконання лабораторного практикуму з дисципліни "Неорганічна та аналітична хімія" для студентів спеціальності 202 "Захист і карантин рослин"/В.А. Копілевич, Т.К. Панчук, Т.І. Ущапівська, О.О. Кравченко, Д.А. Савченко. - К.: "Експо-друк", 2021 - 355 с.
8. 12. Конспект лекцій з неорганічної та аналітичної хімії для студентів факультету захисту рослин, біотехнологій та екології ОС Бакалавр спеціальності 202 – Захист і карантин рослин. Част. 1 – неорганічна хімія. Панчук Т.К., Лаврик Р.В., Галімова В.М. – К.: «Експо-друк», 2022 – 160 с.
9. 13. Методичні вказівки „Тести з неорганічної та аналітичної хімії (Част.1- неорганічна хімія для самостійної роботи з дисципліни „ Неорганічна та аналітична хімія„ для студентів спеціальності 202 – захист і карантин рослин. Панчук Т.К., Лаврик Р.В., Галімова В.М.–К.: «Експо-друк», 2022 – 35 с.
10. 14. Методичні вказівки „Тести з неорганічної та аналітичної хімії (Част. 2 - аналітична хімія для самостійної роботи з дисципліни “Неорганічна та аналітична хімія" для студентів спеціальності 202 – захист і карантин рослин. Панчук Т.К., Лаврик Р.В., Галімова В.М.–К.: «Експо-друк», 2022 – 47 с.
11. 15. Методична розробка до виконання лабораторного практикуму з дисципліни “Неорганічна та аналітична хімія” для дисципліни студентів спеціальності 202 - Захист і карантин рослин. Копілевич В.А., Панчук Т.К., Ущапівська Т.І., Лаврик Р.В. . – К.: «Експо-друк», 2022 – 356 с.

Інтернет-джерела

1. <https://www.scienceinschool.org/>
2. Швидка хімія: Калькулятор
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.map.michael.chemistry&hl=uk&pli=1>
3. Молекулярна маса (хімічний калькулятор)
<https://techemy.com/%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA/%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D1%96/%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8F%D1%80%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%B0-%D1%85%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8F%D1%82/>

4. Періодична таблиця елементів (Тести, дані елементів) <https://www.thatquiz.org/uk-m/science/periodic-table/>
5. Цікава хімія http://cikavahimiya.blogspot.com/2018/02/blog-post_14.html
6. Періодична система елементів (відео по кожному елементу) <https://ed.ted.com/periodic-videos>
7. Презентації х хімії <https://gdz4you.com/prezentaciyi/himiya/>
8. Динамічна таблиця Менделєєва <http://ptable.com>
9. Портал «Хімія» <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%B%D0%A5%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%8F>
Хімікус-цікавікус <http://lnzchem.blogspot.com/>